

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jaroslava Škopka a soudců Mgr. Aleše Smetanky a JUDr. Veroniky Burianové ve věci

žalobce: **Ochránci Smržovic, z.s.**
sídlem Smržovice 24, 345 06 Kdyně
zastoupený JUDr. Oldřichem Nejdlem, advokátem
sídlem Valentinská 56/11, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**
sídlem Škroupova 1760/18, 306 13 Plzeň

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 8. 2025, č. j. PK-ŽP/11542/25, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku žaloby,

takto:

Žalobě se přiznává odkladný účinek.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 8. 2025, č. j. PK-ŽP/11542/25 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Kdyně ze dne 6. 5. 2025, č. j. MeKd/2025/1707 (dále jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“), a toto rozhodnutí potvrdil. Prvoinstančním rozhodnutím bylo výrokem I. podle § 8 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „*ZOPK*“), k žádosti Ing. L. N. M. a J. B. (dále jen „*žadatelky*“) povoleno kácení 11 dřevin rostoucích mimo les na pozemcích parc. č. Xa a Xb v k. ú. S. a výrokem II. uloženo dle § 9 odst. 1 ZOPK provedení náhradní výsadby s povinností pětileté péče o vysazené dřeviny. Žalobce navrhuje zrušení jak napadeného, tak prvoinstančního rozhodnutí.
2. Žalobce součástí žaloby učinil návrh na přiznání odkladného účinku žalobě s odůvodněním, že výkonem napadeného rozhodnutí by došlo k pokácení dřevin, a tím k nenávratnému a nezvratnému zásahu do životního prostředí. Žalobce dále uvedl, že v případě nepřiznání odkladného účinku, vyhovění žalobě a zrušení napadeného rozhodnutí by pak již nebylo možné uvést stav věcí do podoby „před“ tímto rozhodnutím, neboť pokácené stromy nelze obnovit. Je proto vhodnější stav věcí „zmrazit“ po dobu trvání soudního přezkumu, jinak by samotné řízení ztratilo svůj základní smysl. V souvislosti se svými tvrzeními o vzniku nepoměrně větší újmy žalobce odkazoval na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

99/2014-58, usnesení ze dne 7. 3. 2019, č. j. 10 As 3/2019-40, usnesení ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2018-131, usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014-25, usnesení ze dne 13. 3. 2008, č. j. 4 As 20/2008-75, a na usnesení ze dne 18. 1. 2024, č. j. 6 As 359/2023-27. Žalobce dále tvrdil, že přiznání odkladného účinku by pro žadatelky nepředstavovalo tak závažnou újmu v porovnání s újmou, která by vznikla pokácením předmětných dřevin. Podle žalobce prodloužení stávajícího stavu nelze považovat za zásadní újmu a je zřejmé, že zájem na zachování dřevin převažuje nad zájmem žadatelek na okamžité realizaci kácení. Dle žalobce není přiznání odkladného účinku (časový odklad kácení) v rozporu s důležitým veřejným zájmem, neboť veřejný zájem je v posuzované věci jednoznačně na straně žalobce, který usiluje o ochranu zeleně. Žádný důležitý veřejný zájem nevyžaduje okamžité provedení kácení. Žalobce uzavřel, že vzhledem k délce dosavadních řízení je zřejmé, že dřeviny nepředstavují bezprostřední hrozbu, která by vyžadovala jejich okamžité odstranění.

3. Žalovaný ve svém vyjádření k návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku žalobě uvedl, že považuje napadené rozhodnutí za souladné s právními předpisy a neshledává důvody k přiznání odkladného účinku, nicméně uvážení o důvodnosti návrhu nechal na soudu.
4. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.
5. Podle § 73 odst. 4 věty první s. ř. s. soud rozhodne o návrhu na přiznání odkladného účinku bez zbytečného odkladu; není-li tu nebezpečí z prodlení, rozhodne do 30 dnů od jeho podání.
6. Smyslem přiznání odkladného účinku žalobě není oddálení účinku pravomocného rozhodnutí správního orgánu. Jedná se o zvláštní nástroj, který má zabránit situaci, kdy by v důsledku okamžitého výkonu pravomocného rozhodnutí správního orgánu došlo ke zcela konkrétní, závažné a nevratné újmě. Poskytnutí odkladného účinku se tedy vyznačuje svým mimořádným charakterem. Soud přiznáním odkladného účinku ještě před rozhodnutím ve věci samé prolamuje právní účinky pravomocného rozhodnutí správního orgánu. Při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě soud nerozhoduje tak, že by předjímal rozhodnutí ve věci samé, ale zjišťuje existenci zákonných podmínek pro přiznání odkladného účinku žalobě uvedených v § 73 odst. 2 s. ř. s. Zákon stanoví dvě podmínky, které musí být současně splněny k tomu, aby bylo možné přiznat žalobě odkladný účinek; zaprvé výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; za druhé přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.
7. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že povinnost tvrdit (tzv. břemeno tvrzení) a prokázat (tzv. důkazní břemeno) skutečnost, že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro žalobce znamenaly újmu, která je nepoměrně větší než újma, která může přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám, stíhá samotného žalobce; postačuje přitom předpoklad tvrzené újmy. Je tedy na žalobci, aby specifikoval, v čem má tato újma spočívat, a aby tyto tvrzené skutečnosti náležitě doložil. Jen tak může soud posoudit, zda neprodleným výkonem nebo jinými právními následky správního

rozhodnutí může nepoměrně větší újma, resp. těžko nahraditelná či kompenzovatelná újma žalobci vzniknout. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 11. 2020, č. j. 8 As 203/2020-78, „[n]ávrh na přiznání odkladného účinku musí být dostatečně individualizován a osvědčen, protože je to stěžovatel, který je povinen tvrdit a osvědčit první z předpokladů pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, tj. že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro něj znamenaly újmu, přičemž brozící újma musí být závažná a reálná, nikoli pouze hypotetická a bagatelní (viz usnesení ze 3. 10. 2017, č. j. 9 Afs 275/2017-20). (...) skutečnosti, z nichž je brozící újma dovozována, se musí týkat zejména bezprostřední budoucnosti (...)“. Tvrdit a osvědčovat rozpor přiznání odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem, popř. i újmu, jež by měla vzniknout jiným osobám, je naopak úkolem žalovaného. Soud tedy není oprávněn zjišťovat splnění uvedených podmínek z úřední povinnosti (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2017, č. j. 2 Azs 163/2017-20).

8. Soud dospěl k závěru, že právními následky napadeného rozhodnutí hrozí zájmu chráněnému žalobcem nepoměrně větší újma, než jaká přiznáním odkladného účinku vznikne jiným osobám. V důsledku napadeného rozhodnutí dojde k pokácení dřevin a z povahy věci dřeviny nelze v případě procesního úspěchu žalobce obnovit. Jde tedy o újmu závažnou, reálnou a nenapravitelnou. Ve srovnání s tím je újma vzniklá odložením kácení nepoměrně menší. Přiznáním odkladného účinku žaloby budou jen odloženy časové účinky napadeného rozhodnutí, avšak nebyl-li by odkladný účinek žalobě přiznán a byly-li by dřeviny pokáceny, pozbyl by výsledek soudního řízení správního reálného významu. V takovém případě by totiž byly dřeviny pokáceny a jejich obnova z povahy věci není možná. Uvedení pokácených dřevin do původního stavu je vyloučeno. Žalobce by tak v ani případě úspěchu v řízení o žalobě nedosáhl stavu, kterého chce prostřednictvím žaloby podle § 65 a násl. s. ř. s. dosáhnout, tj. zachování zmíněných dřevin.
9. Soud přiměřeně přihlédl i k ustálené judikatuře Nejvyššího správního soudu, podle níž odstranění stavby může vést k nevratnému porušení práv účastníka, které by již nebylo možné zhojit ani případným rozhodnutím v jeho prospěch, neboť takové rozhodnutí by bylo ve značné míře spíše akademického charakteru a nemohlo by účastníkovi poskytnout účinnou ochranu. V případě nepřiznání odkladného účinku by účastník musel stavbu odstranit a v případě úspěchu ve věci znovu obnovit, což by s sebou neslo finanční náklady na novou stavbu. Pokud by kasační stížnost byla shledána nedůvodnou, došlo by k pouhému oddálení povinnosti stavbu odstranit. Oproti tomu újma jiným osobám nehrozí, resp. není patrná (viz recentní usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2025, č. j. 5 As 142/2025-29, bod 8 a tam odkazovaná judikatura). Existence újmy je v případech nařízení odstranění stavby zjevná bez dalšího a nejasný může být pouze její rozsah. To, že újma způsobená odstraněním stavby nebude zanedbatelná, lze dovodit z povahy uloženého postupu, i když tuto újmu navrhovatel přesně nevyčíslí (viz recentní usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2025, č. j. 2 As 112/2025-54, bod 14 a tam odkazovaná judikatura).
10. Následky pokácení dřevin jsou oproti odstranění stavby ještě markantnější, protože dřeviny nelze obnovit, bez ohledu na vynaložené finanční prostředky. Z povahy pokácení dřevin je tedy zřejmé, že by to znamenalo pro zájem chráněný žalobcem závažnou a nenapravitelnou újmu. Újma vzniklá třetím osobám přiznáním odkladného účinku žalobě a odkladem pokácení dřevin se jeví z povahy věci nepoměrně nižší. Lze shrnout, že újma vzniklá žalobcem chráněnému zájmu na životním prostředí pokácením dřevin by byla

nepoměrně větší než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. První podmínka byla tedy splněna.

11. Soud připomíná, že bylo na žalovaném, aby tvrdil a osvědčil rozpor přiznání odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem, popř. i újmu, jež by měla vzniknout jiným osobám. Soud nebyl povinen zjišťovat splnění uvedených podmínek z úřední povinnosti. Bylo tedy na žalovaném, aby případně tvrdil a osvědčil, že zachování dřevin po omezenou dobu ohrožuje život či zdraví s ohledem na riziko jejich pádu. Žalovaný ve vyjádření k návrhu žalobce však nic takového netvrdil. Proto soud nemá za osvědčené, že by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Žalovaný netvrdil, že by přiznání odkladného účinku kolidovalo s důležitým veřejným zájmem, že by stav dřevin vyžadoval jejich okamžité odstranění a že by nebylo možné vyčkat s výkonem rozhodnutí do doby, než bude rozhodnuto o žalobě. Byla tak splněna i druhá podmínka přiznání odkladného účinku žaloby.
12. Protože byly kumulativně splněny obě podmínky pro přiznání odkladného účinku žalobě, jak vyžaduje § 73 odst. 2 s. ř. s., přiznal soud žalobě tímto usnesením odkladný účinek.
13. O náhradě nákladů řízení, které případně vznikly v souvislosti s návrhem na přiznání odkladného účinku žalobě, rozhodne soud až v rozhodnutí, jímž bude řízení o věci samé skončeno (§ 145 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve spojení s § 64 s. ř. s. a § 61 odst. 1 s. ř. s.).
14. Rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto usnesení je kasační stížnost nepřipustná [104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.].

Přiznáním odkladného účinku se pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí (§ 73 odst. 3 s. ř. s.).

Usnesení o přiznání odkladného účinku může soud i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 s. ř. s.).

Plzeň 19. září 2025

Mgr. Jaroslav Škopek v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.